

Suomalainen tiedemaailma on herännyt uudelleen pohtimaan suomen kielen merkitystä niin, että voisi puhua jonkinlaisesta tieteen tekemisen kielellisestä käänteestä: tietoisuus kielen merkityksestä on pitkää aikaa tärkeä puheenaihe muillekin kuin kielentutkijoille. Suomessa kevään aikana kiertänyt *Tiedä suomeksi* -kiertue esitteli suomalaisten tiedelehtien ja -kustantajien työtä. Kiertueen avauslause ”suomen kieli on myös tiedon, tietämisen ja tieteen kieli” muistutti, ettei suomen kieli ole vain arkisen vuorovaikutuksen väline vaan keskeinen osa suomalaista tiedekulttuuria. Kiertue jatkuu syksyllä 2011 erilaisten tiedetapahtumien ja seminaarien yhteydessä eri puolilla Suomea.

Myös Suomen Akatemian rahoittaman *Tieteen kansallinen termipankki* -hankkeen aloitusseminaari huhtikuussa 2011 keräsi yhteen eri tieteenalojen ja tieteellisten seurojen toimijoita (hankkeesta ks. <http://www.helsinki.fi/hum/skl/tutkimus/termipankki.htm>). Seminaarista kirjoittaa tässä numerossa hankkeen tutkija Kaarina Pitkänen-Heikkilä. On kiintoisaa nähdä, millaista tieteenalojen yhteistyötä hankkeen piirissä rakentuu.

Kielen merkitys tieteen, tietämisen ja tutkimuksen osana tulee näkyviin muutenkin tässä Virittäjässä. Kimmo Svinhufvudin artikkeli käsittelee graduseminaarien tekstipalautetta vuorovaikutuksen näkökulmasta; teksteistä ja kielestä puhumisella on monta paikkaa ja tehtävää yliopistossa. Terhi Ainialan ja Mia Halosen artikkeli puolestaan esittelee helsinkiläisten somalialaistaustaisten nuorten nimistön käyttöä ja pohtii samalla, miten haastattelutavat ja haastattelijan toiminta vaikuttavat haastattelusta saataisiin aineistoihin ja tutkimustuloksiin. Kielen merkitystä ihmiselle toisenlaisesta näkökulmasta tarkastelee Pauli J. Bratticon artikkeli erottavasta tekijästä: mikä nykytutkimuksen valossa on erottanut ja erottaa ihmisen muista nisäkkäistä?

Tiedon ja tietämisen kieli on myös oppimisen kohde ja väline. Virittäjän toimitukseen on huhtikuun alusta alkaen liittynyt suomen kielen opetuksen toimittaja FT Maarit Berg, ja syksyllä ilmestyy äidinkielen ja kirjallisuuden opetukseen ja tutkimukseen keskittyvä Virittäjän teemanumero. Sitä odotellessa Virittäjän toimitus toivottaa hyvää kesää ja antoisia lukukokemuksia!

ANNE MÄNTYNEN